Ч. 146 (12.802). Львів, пятниця 3. липня 1931. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Чи зможемо і ми використати міжнародній кредит?

Можливости звязків Земельного Гіпотечного Банку з Міжнароднім Банком для Гіпотечних Кредитів.

На сторінках „Діла" інформували ми вже читачів про підготовчі праці над зорганізуванням міжнародного гіпотечного кредиту для помочі хліборобам середньої та східньої і полудневo-східньої Европи. Заходи в цій справі, ведені рівночасно порозумінням 8-ми східньо-европейських аґрарних держав і Союзом Народів, посунулись в останньому часі настільки вперед, що ввійшли в стадію реалізації. Тому насувається теж питання, наскільки ми, українці, можемо надіятись на цю преважну допомогу теж і для українських хліборобів та які заходи для цього потрібні.

Реалізація цього міжнародного кредиту недалека тому, бо окрема делеґація Фінансового Комітету Ліґи Націй приготовила вже статут Міжнароднього Банку для Гіпотечних Кредитів та зразок міжнародньої конвенції, яку *мусілиб* підписати і ратифікувати держави. Цей проект статуту і конвенції прийняли Фінансовий Комітет Ліґи Націй і підкомітет для хліборобських кредитів при европейській комісії, а тим самим до реалізації цих плянів вже недалеко. Про це свідчать теж часті згадки на сторінках економічної преси зацікавлених народів, та зокрема обмірковування пляну ріжними урядами і хліборобськими колами як напр. на конференції уряду з хліборобськими установами у Варшаві в днях 16., 17. і 18. травня ц. р.

Після затвердженого органами Ліґи Націй проекту, Міжнародній Банк для Гіпотечних Кредитів має бути акційною спілкою з окремими управненнями й застереженнями. До важніших управнень належить постанова, що зацікавлені держави вплачують як спеціяльну резерву Банку 5 міл. долярів, а щойно тоді наступить перший випуск акцій. Є два роди акцій: одні, що важні на предявника, другі поіменні. Ці останні дають кожна право одного голосу, зновуж ці на предявника — щойно 15 дають один голос. Банк має право випустити акцій на 50 міл. долярів, але перший випуск не може переступити 5 міл. долярів. Цей випуск буде неначе пробним і його сподіються вже за кілька місяців. Цей перший випуск буде творити тільки поіменні акції і їх запропонують купити в першу чергу гіпотечним кредитовим установам кожного краю. Щойно колиб вони цих акцій не закупили (що є майже виключеною річю), то можуть купити їх інші банки чи громадяни. Польща має вплатити від уряду 375.000 дол. на спеціяльну резерву банку і на таку квоту дістане до розпродажі акції першого випуску.

Праця Міжнароднього Банку для Гіпотечного Кредиту буде полягати в тому, що він прийматиме заставні листи й облігації, випущені гіпотечними банками даних країв та випускатиме на ту саму або вищу суму (однак не вище 100 міл. долярів) власні облігації. Однак цей Банк матиме право контролі гіпотечних банків в поодиноких краях, яких папері буде Банк приймати, а до того ще мусять вони додержувати дуже строгих приписів. До таких приписів належить: 1) точне сплачування чи викуповування власних паперів і купонів в М. Банку для Гіп. Кредитів, бо в противному разі перетягнення навіть 7-дневного речинця рівняється виповідженню всієї суми паперів нараз; 2) точне сплачування зобовязань довжників-осіб у поодиноких банках; 3) повне упорядкування дотеперішнього емісійного інтересу в банках, що хотять користати з Міжнародного Банку для Гіпотечних Кредитів.

Запевнення правильного функціонування Міжнародного Банку для Гіпотечних Кредитів запевнює іменування президента, а двох його заступників Банком Міжнародніх Розрахунків Ліґою Націй в Базель та Міжнароднім Хліборобським Інститутом у Римі. Решту ради в складі ще 16 осіб вибирають акціонарі.

Тепер творяться в кожному краю комітети для наладнання співпраці з Міжнароднім Банком для Гіпотечних Кредитів. Ці комітети мають за завдання: 1) навязати прямий контакт з Орґанізаційним Комітетом Міжнародного Банку для Гіпотечних Кредитів, щоби їх уряд мерщій вплатив спеціяльну резерву до банку та щоби гіпотечні банки закупили акції першого випуску; 2) наладнати інформацію про свої гіпотечні емісійні банки та розвести серед них акцію для користання з помочі Міжнародного Банку. Мова тут передусім про спеціяльне забезпечення емітованих паперів та упривілеення плясованих в Міжнароднім Банку облігацій.

В Польщі підготовка до цієї справи вже почалась. Для нас можливости теж відкриваються, а то через одинокий наш гіпотечний банк з правом емісії, себто **Земельний Банк Гіпотечний.** Він один є по своїй організації таким банком, який має право скористати з підготовки, яку робиться для користування Міжнароднім Банком, і він один є такою українською установою, що зможе придбати поіменні акції першого випуску, а з тим зможе стати членом Міжнародного Банку для Гіпотечних Кредитів. Тому перед Земельним Банком Гіпотечним отвирається право користуватися льокуванням своїх, в майбутньому випущених, паперів в Міжнародньому Банку для Гіпотечних Кредитів, а з тим — можність добути для українського хліборобства в Польщі нові, довгоречинцеві і дешеві кредити. Поза матеріяльною сторінкою матиме це небуденне моральне значіння: контакт нашої банкової установи зі світовим, гіпотечним, банковим осередком.

Шлях до цього очевидно важкий, але треба надіятися, що керманичі нашої одинокої гіпотечно-банкової установи переборють всі труднощі, щоби тільки прийти ще й тут в допомогу нашому хліборобству, яке задихається від надміру дорогого, короткоречинцевого, векслевого кредиту і враз з ним котиться чимраз більше в обійми лихви.

Інж. Е. Храпливий.

Московський зїзд у Варшаві.

Створення „Союзу русских меншостевих організацій в Польщі".

В неділю 28. і в понеділок 29. червня ц. р. відбувся у Варшаві в салі „Русского Дому" (Маршалківська 68, кватира 4) „Зїзд русских меншостевих орґанізацій Польщі", підготовлюваний здавна і в російській пресі і в усіх російських осередках та серед наших „галицко-русских". У працях зїзду взяли участь представники 75 російських меншостевих орґанізацій в Польщі („Наше Время"), з того понад 25 представників з Галичини („За Свободу"). Майже всі учасники мали на собі російські трикольорові відзнаки.

Отворення зїзду відбулося в салі Ґіґієнічного Т-ва, де крім делеґатів явилися теж численні гості з еміґрантів, між ними і проф. П. Струве. Крім того на отворенні зїзду були представники міністерства внутрішніх і закордонних справ та представники польської преси.

Перед самим зїздом був відслужений молебен, після якого відповідну промову виголосив протопресвитер о. Т. Теодорович, підчеркнувши виїмкове значіння релігійного моменту для збереження російської самобутности.

Сам зїзд відкрив голова орґанізаційної комісії бар. В. Штайнґель, що разом з іншими членами комісії (в тому числі і з ред. „Русского Голосу" Сірком-Білинським) заняв місце за столом президії. Зїзд вибрав таку президію: предсідник: б. член державної думи бар. Ф. Р. Штайнґель, заступники: посол до варш. сойму, член клюбу ББ Б. А. Пімонов і представник РНО бар. В. Ф. Штайнґель, секретарі: С. М. Кельнич і Винницький. Крім того на внесок предсідника увійшли до президії б. рос. представники в парляментарних тілах Польщі: б. пос. Серебренніков, б. сен. Касперович і б. пос. Король.

Після того відчитано привітні телеґрами, в тому числі від міністра внутр. справ Перацького, від віцеміністра Стаміровського і проф. А. Ледницького. З промовами м. ін. виступали: акад. П. Струве, пос. Б. Пімонов, Н. Серебренніков, від „русских" галичан д-р Хиляк, а крім того о. К. Чайковський з Лемківщини, якого промову приняли присутні ґучними оплесками. В дальшому промовляли делеґати з ріжних воєвідств. „За Свободу" підкреслює, що найбільше враження на зїзді робили виступи галичан і їх привітні письма.

Перед закриттям першого засідання зїзд ухвалив вислати привітні телеґрами до президента РП., марш. Пілсудського і голови ради міністрів Пристора.

На чисто ділових засіданнях зїзд передискутував і приняв статут „Союзу русских меньшостевих орґанізацій в Польщі", ухвалив відповідні резолюції та вибрав членів ради і ревіз. комісії згаданого Союзу (С. Р. М. О.). Якнебудь аранжери й учасники зїзду намагалися надати йому аполітичний характер, то зїзд мав усеж таки доволі виразне політичне облича.

Можливість і дійсність.

З приводу статті о. сов. Стефановича „Піддержуймо одно, але не валім другого".

Даючи місце цим увагам представника „Рідної Школи", містимо їх у дискусійному порядку. — **Ред.**

З нагоди прилюдної акції, яку розвинуло Т-во „Рідна Школа" за вписами дітей до її шкіл на 1931-32 шк. р., помістив наш многозаслужений шкільний діяч о. сов. Стефанович у ч. 143. „Діла" з 30. червня 1931 статтю п. з. „Піддержуймо одно, але не валім другого". За основу цієї статті треба уважати кінцевий уступ, де говориться: „Розвиваймо наші приватні українські школи і вводім їх там, де вони необхідні і де інших українських шкіл не маємо". До цього місця повна згода, тільки з доповненням, щоб українські приватні школи творити не тільки там, де ших українських нема, але й там, де вони не вистарчають. — Дальше пише о. Ст.: „Не валім державних українських шкіл, де вони істнують і не складаймо всього шкільного тягару на нашу суспільність. Миж платимо на них податки і маємо право домагатися для себе краєвих чи державних шкіл". Тому, що ціла стаття є докором „Рідній Школі", слова могли би робити враження, будь то би „Рідна Школа" безпосередньо чи посередньо валила, або бодай має намір валити якусь українську школу.

Ніде правди діти — „Рідна Школа" як всенародня організація для справ шкільництва й виховання, бажалаб *мати голос* у всіх справах, що дотичать українських шкіл без огляду на те, хто є їх власником. Одначе — як тепер справа стоїть — вона має голос тільки у справах влас-

них шкіл, які стоять під її безпосереднім зверхництвом. Тому нехай-же буде всім зрозуміло, чому „Рідна Школа“ пропагує в першій мірі свої власні школи. Але, щоби *валити* українські школи, не може бути мови. Навпаки: у всіх публікаціях накликає „Рідна Школа“, щоби нарід користав не тільки з державних українських, але навіть не-українських шкіл, якщо того роду українських шкіл нема. Автор цих рядків написав недавно в своїй брошурці („Рідна Школа“ в ювилейному році“), на стор. 17.: „Використовуючи закон, треба Кружкові „Рідної Школи“ дбати, щоби в шкільній ділянці в даній громаді *не втратити стану посідання*, коли він для нас корисний...“ Це, так би мовити, загальні замітки.

О. Стефанович мав на думці звернути увагу українського громадянства Львова, щоби вписувало свої діти до державної народньої школи ім. Шашкевича. А мотиви?

„Державні школи *мали* свої вартости і *можуть* віддавати населенню добрі прислуги“. Державні школи „не потребують від родичів ніяких оплат“, а „їхні свідоцтва мають усюди правосильне значіння й улекшують вступ до всяких інших шкіл: до вчительських семинарів, до промислових і т. д.“. „З новим шк. роком дістане (школа) ще двох визначних учителів“ та, що „*було би* великим здобутком для нашого культурного життя в місті“, *колиб* ця школа зголом розділилася на 7 кл. хлопячу й дівочу, а „таке діло *повинно* до кількох років здійснитися...“ Чи такі спомини минулого й можливости у майбутньому ділають на батьків, це інше діло.

Не хочемо кинути хоч би малої тіни на тих українських учителів, що працюють у державній школі ім. Шашкевича у Львові. Алеж мусимо памятати, що це не їх школа, а державна, що вчителі можуть мати найкращі наміри, але не мають змоги їх виконати. От недавно писав якийсь батько в ч. 114. „Діла“, що діти просили вчителів тої школи, щоби в надобовязкових годинах виповнили діточі неточности з уваги на недалекі іспити до вчительської семинарії. І не зважаючи на охоту вчителів помогти дітям, — інспектор заборонив їм це: школа, мовляв, не має обовязку займатися приготовлюванням дітей до інших заведень. Не треба зокрема пригадувати, що особливо при вступі до ґімназії й до вчит. семинарії іспит *обовязковий* для всіх кандидатів, навіть таких, які мали би свідоцтво „усюди правосильного значіння“. Нарід мало де бачить школу ім. Шашкевича. А це необхідне, щоби нею заінтересувався, щоби діти її полюбили. Візьмім хоч би тільки останній рік: дітей тої школи не видно було на шкільному Святі Матерей, не видно їх у поході на могили в Зелені Свята, хоч не можемо припустити, щоб учительство собі того не бажало.

Правда, що державні школи не беруть від родичів оплат за науку. Ба, що більше: державні школи користуються знижками на залізницях чи в трамваях у Львові. І саме дітей цих батьків, які не люблять платити за науку своїх дітей, які хотять усяких полекш, які хотять правосильного свідоцтва, повинна була державна школа ім. Шашкевича переконати та стягнути в свої мури з львівських польських шкіл, де навіть нема українського катехита. А таких батьків має бути у Львові дві і пів тисячі! Але ми не бачили ніяких заходів для побільшення фреквенції у школі ім. Шашкевича за цілий рік.

Недавно, бо дня 26. травня 1931. читали ми в „Ділі“ статтю п. з.: „Чи довго нам ще терпіти“. В ній автор обурюється, що школа ім. Шашкевича мала науку на св. Юрія, коли то в архікатедральній церкві храмовий день, хоч у храмовий день школи на парохіяльній території вільні від науки. На тій підставі була вільна від науки державна українська головна ґімназія. Вийшов такий дивогляд, що молодь школи ім. Шашкевича „мусіла тільки з далека і з жалем наслухувати хоральних співів, що неслися зі святоюрської гори“, а нарід, дивлячися на замкнену дітвору, „був очевидно згіршений“. А прецінь ця школа має прекрасний будинок, здвигнений на площі митрополичого майна. Правда, не винні цьому вчителі, *але винна школа*. Та це річи не змінює.

Має школа ім. Шашкевича дійсно гарний будинок. Але в дімку, вибудуванім на її подвір'ї для управителя — засів якимсь світом державний інспектор. Цей інспектор — як довідуємося з повищої статті „Діла“ — „переказав недавно школі гостру догану за те, що, мовляв, діти виховуються нечемно й некультурно“. Ця нечемність у тому, що на подвірі української школи ім. Шашкевича на польські питання інспектора відповідали українські діти по українськи.

Такі й подібні моменти беруть батьки теж на увагу, заки рішаться, куди би їм записати свою дитину.

Що приватні школи Т-ва „Рідна Школа“ не зайві та що їх удержування не є *безглуздим* звалюванням у[...]го шкільного тягару на нашу суспільність“ доказує та обставина, що тих шкіл є у Львові 9, а мали вони в покінченому році 1.345 дітей. Навіть мала віддаль від школи ім. Шашкевича їм не шкодила, бо на тій самій Городецькій частині Львова мала „Рідна Школа“ в самих своїх нар. школах 491 дітей. Цим ще зовсім не зробила „Рідна Школа“ ніякої шкоди школі ім. Шашкевича, бо, як чуємо, ця школа мала поверх 500 дітей. А хоче мати більше — просимо дуже: є ще тисячі української дітвори по польських школах. Зрештою, зголошується чимало дітей зі сіл, які не люблять чи таки не можуть платити за науку; лихо тільки, що школа ім. Шашкевича їх не приймає. І не поможуть тут навіть усі найкращі вчителі, бо — це державна школа!

Зрештою, хто має своїх дітей у школі, той може написати про неї таку оцінку, як автор редакційної статті „Діла“ ч. 137. з 23. червня ц. р.

„Про те, яка ріжниця між найскромнішою, найслабше вивінованою рідною школою і найбогатшою чужою, зайве казати. Ніякі матеріяльні вигоди й вигляди на карієру, які дає чужа школа, не можуть рівнятися з духовою атмосферою рідної. В установах „Рідної Школи“ працюють учителі з почування громадянського обовязку та з любови до виховної праці, свідомі ваги своєї праці“.

На тему теперішньої й будучої української шкільної політики далось би чимало дечого сказати, але не тут на це місце. Цих кілька заміток треба було подати, щоби на терені Львова не поширювалися нестійні поголоски, підозріння та сумніви.

Лев Ясінчук.

Проти баламучення опінії.

Заява б. воєводи Борковського у справі дискусійних вечорів на тему українського положення в Польщі.

У нинішньому числі „Ґазети Поранної“ находимо слідуюче поясненя:

„В зимі 1931 року зродилася у *польському* політичному і науковому світі Львова ініціятива уладити польсько-українські дискусійні вечорі *інформаційно-знайомлюючого* характеру. Потребу пізнання обох громадянств відчувалося уже раніше, однак безпосереднім товчком стала ситуація на тутешньому терені після осени мин. року й опінія місцевої польської преси, яка звернула увагу на конечність пропаґувати засади правопорядку і справедливости.

Від березня ц. р. відбулися по черзі 4 дискусійні вечорі у приватних помешканнях: пп. д-ра К. Пайґерта, П. Дунін-Борковського, о. кан. Лопатинського і — востаннє, дня 27. ц. м. — Г. Слівінського. В *теоретично-політичних* дискусіях брав участь ряд поляків і українців з політичного і наукового світа, однак *ніхто не виступав у характері представника якоїнебудь політичної партії чи ґрупи.*

Реферати (друковані потім у пресі) і дискусія над ними відбувалися на чисто *приватній* платформі, *не остаючи в ніякому звязку з акцією офіціяльних чинників, отже не мали характеру ніяких польсько-українських переговорів.*

Дотеперішні вечорі дали богатий і вартісний матеріял для пізнання ваги польсько-української проблеми“. Львів, 29. червня 1931. — *Пйотр Дунін-Борковскі.*

Як бачимо, повища заява визначного польського діяча в цілості потверджує комунікат Президії УНДО і Української Парлям. Репрезентації, оголошений у цій справі під наг. „Проти баламучення опінії“ в „Ділі“ з 23. червня ц. р. Він потверджує теж в цілості вияснення, подане „Ділом“ з дня 18. червня п. н. „Забава в ревеляції“, а саме, що „ніякої конференції ніхто з українців з бебеками не провадив“.

Для доповнення повищих інформацій додамо, що тими рефератами, про які згадує і комунікат УНДО і п. Борковський, були: реферат А. Бохенського (у домі К. Пайґерта), друкований повністю у 59. і 60. чч. краківського „Часу“ з 13. і 14. березня ц. р. і обширно зреферований у „Ділі“ в чч. 59. і 60. з 17. 18. березня ц р. Другим рефератом були статті ґр. Дуніна-Борковського, що появилися у пяти числах „Ґазети Поранної“ в першому тижні квітня ц. р., зреферовані в „Ділі“ в числі з 10. квітня ц. р. Третім рефератом були статті посла Зенона Пеленського, друковані (і частинно сконфісковані) в кількох числах „Діла“ мин. тижня. Як нас інформують, на останньому вечорі у п. Слівінського, вичерпано лише лісту промовців, записаних до голосу на попередньому дискусійному вечорі.

Зі змісту й характеру всіх згаданих, у пресі повністю друкованих відчитів, можна якнайякравіше переконатися, що підтягати їх під характер якихнебудь „переговорів“ це чиста вісенітниця! Оголошення у пресі згаданих відчитів свідчить про те, що ніхто того, що на тих вечорах казалося, не вважав якоюсь „тайною“. Колиж при статтях посла З. Пеленського не зазначено, що це був реферат тоді-то і там-то виголошений, то єдиною причиною цього був попередній прецеденс: реферат Борковського був друкований також, як цикль звичайних статтей.

Луговий попис у Львові.

Без лугових одностроїв, без луговиків із сіл! — Прегарні вправи луговиків і луговичок. — Народні гагілки на площі Сокола-Батька. — З чим розходилася публика.

Щороку привикли ми оглядати у Львові Лугову Орґанізацію на луговому святі. Бачили ми щороку карні лугові ряди в лугових зеленкуватих одностроях та дівчат у народніх строях. На лугове свято у Львові зїздилися Луги львівського повіту, почасти й бобрецького, а до вправ ставало звичайно більше як 1000 руховиків та руховичок.

І в цьому році львівська публика йшла на площу в тому переконанні, що побачить Лугове Брацтво в лугових одностроях та любуватиськме, як молодь зі сіл та зі Львова виступить зорґанізована в лугових рядах. Одначе зараз при вході на площу та при касі помічалося щось іншого. Звичайно мали цю службу луговики в одностроях, а цього року службу цю робили цивільні. Та все таки була надія, що на площу вийдуть давні луговики. Вкінці побачили ми, що вийшло яких 120 луговиків до вправ, але не в лугових одностроях, а тільки в руханкових штанцятах. Тоді щойно кожний здав собі справу з того, що це не лугове свято, що нема луговиків із сіл, та що лугові однострої владою заборонені.

Січові свята, а пізніше лугові, відбувалися щороку по війні у Львові від 1922 р. і щойно цього року перший рік не було у Львові лугового свята. Причини цього явища кожний зрозумів сам. Тож на луговому пописі в неділю 28. червня ц. р. виступали тільки Луги львівські, тобто Луг, Луг II. і Луг IV. зі стрийського передмістя. Луговики були в руханкових штанцятах, а луговички виступали при мішаних вправах у руханкових строях, а при вправах хустинами, тростинами і при гагілках у народніх строях.

Програма лугового попису була, як звичайно, богата. Перша точка: вільноручні вправи луговиків. До вправ вийшло 5 чет. Усіх 6 вправ вийшли добре й рівно, хоч деякі були труд. При цих вправах було видко, що луговики, хочь переважно молоді хлопці і неодин може недоживлюваний, мали мязи вироблені; видко, що луговики вправляють руханку все, а не тільки перед пописом. Карність у рядах добра. Луговики виступали ще при вправах мішаних разом з луговичками, які виступали в 3 четах, що заходили поодинокими рядами поміж ряди луговиків. До вправ цих стануло 160 луговиків і луговичок. Вправи ці випали дуже гарно. Другі вільноручні вправи луговиків були при уставці рядів, звернених на переміну в одну і другу сторону. При цій уставці вся публика на площі могла бути вдоволена, бо чоло вправ ішло на обі сторони. Вправи обох рядів зливалися в цілість.

Дальше бачили ми, вежі луговиків, вежі на коні і поручах. Вежі луговиків, при котрих виступали всі чети, зливалися в один образ, одну велику вежу. Цей образ публика нагородила гучними оплесками.

Після того виведено вправи на приладах: на поручах, коні, дручку, трапезі і перстенях. Найслабше вийшла вправа на коні II. чети луговиків. Зате добре вийшли вправи на дручку, поручах і трапезі. На трапезі і перстенях вправляли малі луговики. При вправах на приладах подивляли ми відвагу і зручність у всіх вправляючих при рисковних виступах. Звертав на себе спеціяльну увагу Малий Луг хлопців. Хоч підпори трапези стояли непевно і луговики мусіли весь його час придержувати, то проте малі хлопці робили вправи прецизійно та з повною відвагою.

Луговички з Луга II. (жіночого) виступили з вправами тростинами, заквітчаними червоними маками. Вправи вийшли рівно, а скоки цілої чети виходили на один такт. Вправи хустинами

всіх луговичок при уставці у тр'йках вийшли рівно і складно. До найкращих вправ належали ритмічні вправи луговичок до пісні „Ніч яка Господи". Луговички до цих вправ були убрані у спеціяльних суконках ліліової барви. Досі бачили ми ритмічні вправи до сумних пісень і самі рухи при тих вправах наводили сум. При цих вправах були моменти сумні, але й веселі, особливо, коли луговички в підскоках ілюстрували молодь, що рветься до життя, а також і до забави. Ритмічні вправи малих луговичок до арії „Ніч яка Господи" зібрали заслужено гучні оплески. Маленька дітвора убрана була в народні строї і вправляла під такт музики.

Новістю у Львові були народні гагілки, виведені дир. Бариляком. Гагілки до пісень: „Ой зацвили фіялоньки", „Ой вже весна воскресла", „Молода ворітнице", „Ми кривого танцю йдем", „Ходить жучок", „Заєньку", „Питалася мати сина". Всі ті гагілки творили один дуже гарний образ. Гагілки вийшли дуже гарно, а виведені були стилево, без всяких домішок і комбінацій, таксамо, як виводили їх у давнину і ще тепер декуди по селах виводять. Прекрасно виглядало, як маленький жучок ішов по руках дівчат при співі луговичок на два голоси. Сам дир. Бариляк, убраний по селянськи, проводив гагілками.

Вже смеркало, коли луговики й луговички, всі в руханкових строях, на закінчення виставили одну вежу, до якої стануло около 160 людей. Образ дійсно дуже гарний та ефектовний.

Пізно вечером розходилася вдоволена публика домів. Хоча й розчарована, що Лугове Брацтво не виступало, як ще недавно, на лугових святах, хоч не було тої маси вправляючих, не було й зелених лугових одностроїв, — то проте всі тішилися, що перебули одно пополудне серед Лугового Товариства та побачили поважне число вправляючих луговиків та луговичок. У всіх закріпилася віра, що Лугова Організація, не зважаючи на тяжкі переживання, таки двигнеться і переведе вже небавком ще краще лугове свято, як минулими роками.

XX. Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

В дальшому ході нарад мандатова комісія ствердила, що на салі є 337 управнених до голосування делеґатів з 707 важними голосами.

До дискусії над звідомленням з праці РСУК, яке предложив *дир. О. Луцький*, зголосилося і говорило 43 промовців, які впродовж 5-ти годин обговорили основно всі пекучі справи нашої кооперації. Не бракувало теж сельробівських опозиціоністів, та вони в деяких випадках ледви сляб'зували читко написані і кимсь наперед приготовані карточки. На порушені в дискусії справи і на запити відповідав знову дир. *О. Луцький*, який вияснив докладно всі справи, як прим. радянський кредит, комасацію молочарень, працю жінок у кооперації, розвиток кредитової кооперації й ощадности, початки продукційної кооперації і т. д. На закінчення поставив такі програмові кличі на найближчий час: 1) кооперативи всіх ступенів і видів мусять прикладати якнайбільше уваги й енерґії до збирання уділів та інших власних фондів; 2) протиборгову акцію треба зміцнити; 3) треба присвятити пильну увагу вихованню нових кооператорів; 4) ще більше зміцнити способи ревізії в наших кооперативах.

Після того принято внесок Контрольної Комісії на уділення абсолюторії Раді і Дирекції РСУК.

У звязку з поставленими в дискусії внесками ухвалено: 1) внесок д-ра К. Коберського про боротьбу з боргами, 2) тогож з протестом проти держ. господарської політики, що спрямована проти кооперації, а піддержує капіталізм, 3) п. Заваликута, д-ра Стахова і коп. Лояніча з протестом проти пацифікації в кооперативах.

Після довшої дискусії ухвалено бюджет на р. 1931-32, який реферував і боронив *дир. І. Филипович.*

На місце уступаючих 6 членів Ради (з усіх 18) і 2-ох заступників (з усіх 6) вибрані на пропозицію комісії-матки:

Членами Ради: пос. Кузик Степан, пос. д-р Ладика Дмитро, Пашкевич Іван, Загорода Кость, Блажкевичева Іванна, Коберський Остап. Заступники: Харамбура Роман і Сенишин Юліян. До Ревізійної Комісії (вибираної що-року) увійшли: д-р Волошин Михайло, д-р Витвицький Степан і дир. Заячківський Микола; їх заступники: Мурафа Степан і Довгань Теодор.

Друга ліста дістала на поверх 700 відданих голосів усього 31 гол.

По виборі забирали ще деякі кооперативи слово для внесків у ріжних справах. Ці ділові і дійсно працьовиті Збори закрив предсідник інж. *Ю. Павликовський* в год. 21.30 вечором.

—o—

Ждемо на вияснення.

Апель до Ординаріятів греко-католицьких Консисторій та до Кураторії Львівської Шкільної Округи.

Давніше всі ґімназії з польською мовою навчання у Львові і в краю мали греко-католицьких катехитів. У перших роках Річипосполитої Шкільна Делеґатура (Кураторії Льв. Ш. О. ще не було тоді) видала розпорядок, що в згаданих ґімназіях, якщо вони не мають 20 проц. учнів греко-католиків загального числа молоді, стати для греко-католицьких катехитів мають бути знесені. Так воно дійсно сталося і катехитів старших післано на емеритуру, а молодших до інших заведень. Для учнів греко-католицького обряду в польських ґімназіях, в яких їх число не доходило до 20 проц. відбували до того призначені катехити збірну науку релігії пополудні у двох заведеннях у Львові. Там також учні слухали екзорти і відбували всі релігійні практики у свому обряді.

Так воно було і згідно з основними статтями конституції Річипосполитої, так має бути. Одначе від року, а може й раніше воно змінилося. Директори ґімназій з польською викладовою мовою навчання почали мабуть лякатися, що з часом у їх заведеннях може число учнів-греко-католиків дійти до 20 проц. загального числа учнів школи. Щоби до того не допустити, вони порозумілися між собою (можливе навіть за згодою Кураторії Льв. Ш. О. *і приймають до своїх ґімназій тільки тих учнів-греко-католиків, котрих родичі підпишуть деклярації, що їх дитина ходитиме на науку релігії римо-католицького обряду.* В послідовности за тим іде *участь учнів-греко-католиків у польських екзортах, слухання латинської Служби Божої, а дальше виконування релігійних практик у латинськім обряді менше свідомими одиницями.*

Питаємо, чи знають про цей стан справи Ординаріяти всіх трьох греко-католицьких Консисторій? А коли так, то чому цьому в свій час не зарадили?

Запитуємо дальше: Чи знав про це Кураторія Льв. Ш. О., що таким розпорядком директори ґімназій з польською мовою навчання нарушують основні постанови конституції Річипосполитої?

Вияснення цієї справи з обох сторін очікують нетерпеливо не лише заінтересовані родичі учнів, але й весь загал українського громадянства.

Боротьба з туберкульозою і міська рада у Львові.

Праця „Українського Ґігієнічного Товариства у Львові.

Що маґістрат міста Львова не хоче призначити ніяких підмог на українські культурні потреби — хоча побирає податки від українців — це загально відома справа. Та показалося, що на тому самому українофобському коники їдуть польські радні міста Львова, також коли йде ще за субвенції українській чисто гуманітарній установі, якою є „Українське Ґігієнічне Товариство" у Львові.

Двічі товклася в IV. Секції Ради міста Львова справа субвенції для „Українського Ґігієнічного Товариства" у Львові на поборювання туберкульози, одначе завдяки крайне ворожому становищу предсідника тоїж Секції

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ЛИПНЯ 1931.

МАРІЯН КОЗАК.

З життя та діяльности Вячеслава Липинського.

(Докінчення).

V

Основні ідеї соціольоґічно - історіософічної творчости. — Три психольоґічні типи. — Три типи світогляду. — Три типи організації національної аристократії. — Монархізм. — Консерватизм і поступ. — Причини недержавности України. — Суть української проблєми.

В. Липинський був також одним із найбільших суспільно-політичних мислителів, якого видала Українська Земля. Як дослідник форм людського співжиття і їхніх взаємин Липинський знімається на европейський рівень. До цієї величини дійшов він III-ою і IV-ою частиною своїх „Листів до Братів Хліборобів".

В основі всякого громадського ділання — доказував Липинський — лежить стихійне, ірраціональне хотіння, освідомлюване розумом і здійснюване свобідною волею. Від самої природи існують ріжні стихійні хотіння, відмінно освідомлювані і відмінно здійснювані в залежності від трьох основних психольоґічних людських типів — войовника-продуцента, войовника-непродуцента і невойовника-непродуцента, або невойовника-продуцента.

Нема нації без активної меншости, без національної аристократії, яка веде провід розвитку обєднуючих, орґанізуючих і будуючих націю політичних вартостей. Залежно від тих трьох психольоґічних людських типів повстає метода орґанізації цієї провідної верстви, її становища до пасивних мас шляхи якими вона здобуває необхідну до правління матеріяльну силу і моральний авторитет.

Войовник-продуцент визначається здібністю до жертв і почуттям дійсности. Його світогляд — волюнтаристичний. Нація для нього — це твір людського співжиття, який може жити, але може і вмерти, коли його не досконалити коли не боротися із вродженим людині злом. Так само, як з одного матеріялу ріжні будівничі можуть здвигнути менше або більше тривкі будинки, залежно від свого таланту та зусиль, подібно і провідники нації з того самого людського матеріялу, який дає природа залежно від напруження ідейности, розуму та волі можуть творити сильні і живучі нації, або нездібні до самостійного життя, засуджені на загибіль. Перемога войовників-продуцентів — приносить зі собою клясократичну орґанізацію провідної верстви. Нація орґанізується в орґанічних сполуках спільної традиції, праці, крови — в продуктивних клясах. При клясократії правляча аристократія обмежує свій гін до влади послухом одній надкляcовій монархічній владі, яку обмежує закон. Нація при клясократії це твір складних взаємин — держави та її громадянства. Клясократію бачив Л. в Анґлії, Угорщині, на Україні в добі галицько-волинської держави і в державі великого Богдана.

Войовник-непродуцент — позбавлений почуття дійсности, занадто вірить у силу своїх стихійних хотінь, виявлених в ідеях іноді найбільш суперечних з життям. Нація для нього — це тільки тінь якоїсь ідеї. Це світогляд фаталістичний — мир тільки тоді, коли запанує соціялізм настане добро. А він мусить прийти, бо там учить діялектична словесна льоґіка. Нічого не поможе чи „нарід хоче чи ні". Перевага людей цього типу веде до панування охльократії. Громадянство недиференційоване в клясах творить юрбу — охльос — яким править сильно внутрі збита террором і вичкою — активна меншість напр. ком-партія, царська бюрократія, преторіяни і т. д. Панування охльократії означає цілковите поневолення громадянства державою.

Врешті третій тип невойовника-непродуцента або невойовника продуцента — уявляє собі націю чимось у ролі ріки, яка сама пливе до „щастя та волі". Це знова світогляд опортуністичний, який у практиці зводиться до відомого гасла „іти за народом". Цього типу нац. аристократія орґанізується методою демократичною, яка означає розклад матеріяльної культури, розклад кляс: злепищем пасивних одиниць править конґльомерат одиниць активних, обєднаних у випадкові політичні партії. Перемога демократії означає гіпертрофію громадянства над державою. Л. доказує на численних історичних прикладах, що людство у свому розвитку поза ті три типи орґанізації активної меншости не вийшло. Опираючися на взаєминах активних верхів з пасивними масами — Л. доказує всю поверховність поділу принятого ще Аристотелем на аристократію, теократію, оліґархію, демократію та охльократію. Правління активної меншости — аристократії буває завсіди, ріжними є тільки методи її орґанізації. Теократія — це нічо інше, як охльократія, яка над придушеним громадянством панує в імені Бога. Оліґархія — це пустий звук — бож завсіди править пасивною більшістю активна меншість.

Нац. аристократія або обмежує свій політичний темперамент монархічною владою, яка її дисциплінує, обєднує та ублагороднює, або хоче правити необмежено. В першому випадку маємо монархію, в другому республику. Монархія може бути клясократична, охльократична, а врешті парляментарна — демократична. Монархія дідична у традиційних формах українського гетьманства, оперта на професійних, клясових орґанізаціях, обмежена законом — була політичним ідеалом Покійного.

Розвиток матеріяльного життя — техніки та

р. Влодзімірського і його однодумців і досі не полагодили її позитивно.

Не тільки поляки, але дивним дивом і радні жиди „переконували" українців, що боротьба з туберкульозою є загальна, тому — мовляв — зайве підпомагати протитуберкульозні установи поодиноких націй, — а одночасно маґістрат запропонував субвенцію не тільки полякам, але й жидам і жиди вважали це самозрозумілим. З огляду на те впав арґумент „загальности" боротьби з туберкульозою, бо — річ ясна — якщо поляки й жиди боряться окремо з тою язвою людства — то очевидно й українцям не можна відмовити того права.

Тепер наші „приятелі" висунули новий „арґумент проти субвенції для „Українського Гігієнічного Товариства", а саме, що це Товариство взагалі не внесло прохання та що свою протитуберкульозну діяльність веде воно тільки на провінції. Радний Темницький доказав документально, що просьба в справі субвенції фактично ввійшла до маґістрату та на підставі багатого матеріялу доказав наглядно, що саме у Львові „Українське Гігієнічне Товариство" веде величезну працю і то зовсім безкорисно. Ось важніші дані:

„Українське Гігієнічне Т-во" веде від 1929 року на території міста Львова успішну протитуберкульозну аґцію трьома шляхами: 1) дає виклади, 2) видає популярну протитуберкульозну літературу і 3) утримує туберкульозний диспанзер у Львові. Праця в цих поодиноких напрямках виглядає у Львові так:

1) В р. 1929—1930 виголошено серед робітництва, слуг, ремісничої молоді та шкільної молоді 50 викладів про туберкульозу, надто між 26—29 січня 1930 р. влаштовано т. зв. „протитуберкульозний трьохденник", де прочитано 9 викладів на ріжні теми про туберкульозу для старшої міської інтеліґенції. Кожний виклад був пояснюваний коліровими образами і мав велику фреквенцію, бо около 400 слухачів. З трьохденником була получена „виставка" проти туберкульозних пропаґандиститних образів, статистичних таблиць, анатомічних препаратів та популярної протитуберкульозної літератури. Виставка була поміщена у великій салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. Надто „Українське Гігієнічне Т-во" взяло участь у протитуберкульозній виставці Міського Уряду Здоровля в міському промисловому музею в січні 1930 р. З початком 1931 р. виголошено у Львові від „Українського Гігієнічного Т-ва" 12 викладів про туберкульозу, частинно при помочі світляних образів.

2) Заходами „Українського Гігієнічного Товариства" поміщено в щоденній і популярній пресі в часі місяця протитуберкульозної кампанії 13 статтей про туберкульозу та її поборювання. Крім того Товариство видало та ще друкує цілу низку брошур, а саме: 1) „Про що хорий на туберкульозу мусить доконче знати"; 2) „Туберкульоза та її поборювання — д-ра Т. Бурачинського; 3) „Хірургічна туберкульоза" — д-ра Т. Бурачинського; 4) „Туберкульоза у тварин" — д-ра Стахурського; 5) „Алькоголь і туберкульоза" — д-р Софії Парфанович; 6) „Бактеріольоґія і епідеміольоґія туберкулічна" — д-ра М. Музики; 7) „Боротьба з туберкульозою на Великій Україні" — В. Куцика; 8) „Туберкульоза в західній Европі і у нас" — д-ра М. Панчишина та 9) „Туберкульоза у дітей" — д-ра О. Береста. Останні два випуски саме друкуються.

3) Туберкульозний диспанзер (Протитуберкульозна Порадня) „Українського Гігієнічного Товариства" у Львові міститься в домівці „Народньої Лічниці" при вул. Петра Скарґи ч. 4, де приймається хорих на туберкульозу без огляду на народність і звання. Крім того сестра-дослідниця відвідує хорих на туберкульозу та дає гігієнічні поради при ліжку хорого. Досі оглянено 400 хорих, а багато хорих дістало безплатно ліки.

Ту велику працю веде „Українське Гігієнічне Т-во" в місті Львові безкорисно серед найбіднішого населення, якими є денні зарібники, каменичні сторожі, ремісничa і шкільна молодь і т. д. Тому признати частинку з великанських податків, які складає українське громадянство міста Львова, на таку гуманітарну ціль, з якої зрештою користають всі громадяни міста Львова без огляду на народність і конфесію — це ніяка милостиня, але акт найпримітивнішої людяности, що є в інтересі самих недужих.

—o—

продукції завсіди перерастає витворену політичну організацію. Творяться нові сили, які бажають влади і змін, згідно зі своїми стихійними хотіннями. Приходить до боротьби між консерватистами і поступовцями. У тій боротьбі, яка безнастанно іде у кожній нації — відбувається зміна одної національної аристократії на другу. Коли примітивний напір поступовців здержується силою консерватистів, коли ця боротьба відбувається у державних формах, признаних обома сторонами — нації розвиваються. Траґедією є, коли нема консерватистів, коли всі стають поступовцями які ніким не здержувані у пориві до влади летять у прірву.

Багато уваги присвятив Покійний дослідженню причин нашої недержавности. Тими статичними причинами, яких змінити не можна, вважав він: географічне положення між Азією й Европою, родючу землю і добре підсоння, які стягали на Україну так завойовників, як і людей лінивих, шукаючих легкого прожитку, і під яких впливом швидко дегенрувалися громадські інстинкти, витворювалася неусталеність раси, врешті перевага чутливости над волею і розумом. Але ці некорисні природні умовини можна заступити сильною організацією державною і відповідним вихованням.

Динамічні причини недержавности України від нас залежні — Покійний зводив до одної: неуміння українських людей, без огляду на те, ким вони себе вважають і як національно себе називають, здобути та зорґанізувати на українській землі власну владу і цю владу власними силами вдержати. Питанню, як зорґанізувати таку активну меншість серед мешканців України, яка зуміла би в Українській Державі забезпечити розвиток Української Нації — посвячена праця цілого життя В. Липинського з глибокою вірою, що „sanabiles fecit deus nationes!"

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ПАДЕРЕВСЬКИЙ НЕ ПРИЇДЕ ДО ПОЛЬЩІ.

Падеревський заповів свій приїзд до Польщі з нагоди відслонення памятника през. Вільсонові у Познані. Одначе в останній хвилині відкликав тому, що його дружина тяжко захоріла. На відслонення памятника приїде вдова Вільсона.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ ВІДКИНУЛИ ДОМАГАННЯ ФРАНЦІЇ.

Державний підсекретар Кестль у телефонічній розмові з державним секретарем Мельоном заявив, що дотепер недійшло до порозуміння з Францією. Зєдинені Держави не згодяться на ніяку пропозицію, якщо вона цілковито не буде покриватися з пропозицією през. Гувера.

Франція домагалася ґарантій, що Німеччина не буде видавати на зброєння грошей, виплату яких здержано її на цілий рік. Крім того домагалася, щоби частину вплачених грошей до Банку Міжнародніх Вплат у Базаль признано як позичку Румунії, Юґославії і Польщі.

ПОГРОМ ЖИДІВ У САЛЬОНІКАХ.

2.000 товпа напала на жидівську дільницю у Сальоніках і підпалила цілу дільницю. Підбурена товпа не дала погасити вогню. До Сальонік приїхав міністр справедливости і веде енерґійне слідство.

ВКРАЛИ 90.000 ЗОЛ.

В ночі 30. червня ц. р. невідомі справники обікрали касу товарового двірця у Львові на 90.000 зол., які призначено на платні урядовцям. Справники отворили касу підробленим ключем, де було 200.000 зол. Крадіж відкрив касієр, який в середу 1. липня хотів виплачувати платні. Це вже з черги друга крадіж у цій самій касі.

Біржа.

Ґроші.

Американський долар 8·98·50—8·99·00, канадійський долар 8·88·50—8·89·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·25 - 0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінґів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·11·80—2·11·95

Золото: 20 корон 37·00·00—37·20·00, 20 франків 35·80·00—36·00·20, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 47·00·00—47·20·00.

Срібло: Австрійська корона 0·33·50—0·34·00, 5 австрійських корон 0·00·00 - 0·00·00, австрійський фльорен 0·95·00 - 1·00·00, російський рубель 1·55·00—1·65·00, копійки за рубель 0·80·00 - 0·85·00.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам від дня 1. VI. 1931 р. масло експортове і десерове пріма —·— зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол. копа яєць 4·50—4·60 зол.

НОВИНКИ

— **Всюди політика.** З Печеніжина повідомляють про дивні протиукраїнські практики в тамошній фабриці деревляних виробів. Хотяй є досить місцевих робітників, управа фабрики спроваджує мазурів, і то аж з Волині, платячи їм вдвоє більше, ніж місцевим. З кінцем червня ц. р. виповіли службу 143 робітникам українцям, а на їх місце прийняли ріжних зайдів, навіть таких, що деінде були за ріжні зловживання звільнені. Практикантові Ростиславові Сабалашові сказали, що нехай або стане поляком, або як хоче бути українцем, нехай більше не приходить.

— **За урядування в рідній мові — до криміналу.** Повідомляють нас, що вчора арештовано в Янові біля Львова тамошнього пароха о. Михайла Кушкевича для відсидження кари кількох днів арешту, наложеної на нього за те, що все урядування у своїй канцелярії вів в українській мові.

— **Україніка.** Загребський щоденник „Грватска Стража" в ч. 142. з 26. червня ц. р. приніс за підписом М. Ф. довшу статтю, присвячену пок. Вяч. Липинському, п. з. „Smrt Vjaceslava Lipinskog". — Праський щоденник „Право Ліду" в ч. 148. з 25. червня став поміщувати цикль статтей М. Кудея п. з. „V kraji Huculu".

— **Який буде збір овочів?** На основі дотеперішніх спостережень цьогорічний урожай овочів буде середньо добрий. Вишні, які після яблок є найповажнішим садівничим продуктом, дадуть збір лихий, що не перевищує 25 проц. доброго збору. Вправді цвили гарно, але пошкодила їм суша і бурі. Черешні, що сильно потерпіли від зими перед двома роками, зародять середно. Агресту є мало. Зате гарно заповідаються малини і тому можна надіятися низьких цін. Яблока і грушки повинні також зародити добре, оскільки не пошкодять бурі.

— **Міську раду в Кракові** розвязано. Аж до вибору нової міської ради буде полагоджувати дотеперішня президія.

— **Нещаслива пригода.** На дорозі коло Беска, пов. Сянік, перевернувся самохід. Учень 7. гімн. кл. з Ярослава, Бернард Тіґерман згинув на місци, а тяжко потовченого шофера відвезли до сяніцького шпиталю.

— **Убив жінку.** Гнат Семчук з Позднча, пов. Сокаль, посварився на дорозі зі своєю жінкою Наталкою і пробив її ножем на смерть. Шукає за ним поліція.

— **Любовна траґедія** скоїлася в Цапівцях, пов. Заліщики. 19-літній парубок Степан Ландяк застрілив з револьвера на весіллю у господаря Шуманського 16-літню Марію Дудик. Опісля сам застрілився. Ландяк любився нещасливо в Марії і не міг пережити, коли вона танцювала з іншими парубками.

— **Побили священика.** На кс. Недзялковського, пароха в Старошеві (на Поморю), напали два гульвіси і тяжко побили його колами. Була це пімста за публичну нагану. Обох арештовано.

— **На кару смерти** засудив коломийський суд присяглих шевця з Москалівки, Івана Кобена, за вбивство 70-літнього господаря Кобена. Його спільник у злочині Яцко Вербей дістав 10 місяців вязниці.

— **Приходять до розуму.** В Тарнові був 28 червня ц. р. великий зїзд людової партії. Обговорювано важке положення селянства й ухвалено між іншим, щоби селяни перестали курити і пити. Подібні рішення українського селянства вважаються, як відомо, протидержавною акцією.

— **Війна сусідних сіл.** На Виленщині посварилися мешканці двох сіл Кривоноси і Пасинки за пасовисько і довго зі собою ворогували. Конфлікт дійшов до того, що селяни з Пасинок узброїлися в револьвери, кріси, коси і сокири та напали на селян з Кривоносів. Тамті відповіли стріляниною. Згинуло 5 осіб, а багато було ранених.

— **Ґімназисти вломниками.** До канцелярії одної ґімназії в Будапешті вломилися злодії і розбивши касу, вкрали 3.500 пенґе (коло 5000 зол.) Поліція викрила, що вломy допустився учень 8-ої кл. Людвик Дічефі з двома товаришами. Переконавшись, що не здасть матури, він відступив від іспиту і зажадав від директора звороту заплеченої такси. Вид більшої готівки в касі заохотив його до вломy. Після грабунку розпочав розгульне життя, яким звернув на себе увагу поліції. Всіх трьох учнів арештовано. Слідство викрило, що вони раніше пробували вломитись до одного банку, але без успіху.

— **Оженився 16 разів.** В Ню Йорку арештували Франка Вайльса, який хоч має тільки 25 літ, вже був 16 разів жонатий. Своїм фахом він зробив облудювання дівчат. Був пристойний,

чата його любили. Тому зєднував собі дівчину, брав з нею шлюб, брав придане, зникав, переносився до іншого міста і шукав нової жертви. Вкінці попав до вязниці.

— **За зневагу релігії.** У віденськім суді закінчилася розправа проти 3 артистів, які в театрі відограли песу Газенкляєра „Подружжа звязується в небі". За зневагу релігії тих артистів засудили на 14 діб арешту. Директора театру звільнили від вини і кари.

— **Звірі не люди.** В Корисі у Франції один селянин повісив свою дочку на очах тещі за те, що вона проти його волі вийшла заміж за чоловіка, якого той селянин ненавидів. Повісив він дочку тоді, як зять був при війську на вправах.

— **Діти згоріли.** В Букарешті наїхав потяг на автобус, що віз шкільні діти. Автобус згорів, наслідком чого погибло пятеро дітей, а 22 відставлено до шпиталю.

— **Згинуло 200 овець через пса.** Як повідомляють з Базилеї, дикий пес нагнав череду овець з громади Маєнфельд на глибоку пропасть, де згинуло коло 200 звірят.

— **Новина для рибалок.** Один австрійський горожанин опатентував новий винахід, що заінтересує всіх аматорів риболовства. Є це електрична вудка, подібна до звичайної і зладжена зовсім просто. Рибу, що доторкнулася гачка з мушкою, паралїжує електрична течія і дає знати електричним дзвінком. В тій хвилині підноситься шнурок вудки і витягає рибу з води. Вудка ловить кілька риб нараз і ділає механічно, уможливлюючи обильну добичу.

— **Страшна спека** настала в північній Америці. В останніх часах згинуло від соняшного удару біля 500 людей. Загрожені особливо селяни, що працюють в полі.

— **Мирна окупація.** Норвеська мисливська експедиція застромила норвеську хоругов у східній Ґренляндії, займаючи для Норвеґії 500 км. побережа. Від давна цю частину Ґренляндії експльоатували норвежці для мисливських цілей, нехтуючи претенсії Данії до цієї землі. Вони казали, що ця частина Ґренляндії terra nullius. В найближчому часі цею справою займеться норвеський уряд, щоб затвердити окупацію мисливської експедиції.

— **Комунікат Кліматичної Стації для шкільної молоді на Соколі.** 1) Побут хлопців на Соколі триватиме від 31. липня до 29. серпня. 2) Спільний виїзд зі Львова до Брошнева на Стрий дня 31. липня в год. 6.45 рано. Збірка учасників на головному двірці в головному вестибулі в год. 6. рано. 3) Хлопці зі всіх інших місцевостей приїздять просто до Брошнева дня 31. липня і там збираються на двірці в 12. год. вполудне. Опісля всі відїзджають разом колійкою на Сокіл. 4) Тому, що ще є вільні місця, можуть хлопці зголошуватися до дня 20. липня на адресу: Українське Гігієнічне Т-во у Львові, вул. Клушинська ч. 3.

Відгуки дня.

Іду — але помалу.

Все готове. Великий кіш, зівши на сніданння три подушки, три ковдри і цілі гори інших літниськових делікатесів, надувся як сич і постогнує. Все вже є, тільки мене нема. Властиво я є, але не там, де повинен бути. Замовивши возія на означену годину, бігаю по редакціях за платнею. Нині першого, то можна з певною міною підійти до міністра фінансів і...

— Буду просити платню!

Цілком певно можна, так, як можна міністрові фінансів з певною міною відповісти:

— Нині?! Таж то щойно першого!?...

Не тверджу, що так зі мною сталося, але все таки я позичив на дорогу. Трапився у Львові випадок, що одному мому знайомому виплатили платню ще трицятого минулого місяця — себто вчора. І трапилося, що він наліз на мене, а я відразу:

— Брате! Голубе! Любчику! Поратуй!!

І трапився бодай раз у цілім краю випадок, що жертва не боронилася, а просто:

— Добре! Скільки і коли віддаш?

Скільки, то я міг сказати, але коли, то це не в моїй силі означити.

— Як тільки дістану платню.

— Прошу дуже! — і дав

Сердечний, але безмежно наївний чоловина. Уявляє собі, що це питання двох-трьох днів.

З грішми в кишені біжу до дому.

Там майже плач. Спізнена пора, возій сердиться, в мене (властиво грошей) нема.

Хто хоч раз їхав з клунковими горами на залізницю, до того у Львові, а ще до того на початку ферій, той знає, чим це пахне. Хто не їхав — нехай спитає тих, що їхали — я описувати не буду, бо рани ще за свіжі.

Врешті: білети куплені, клунки надані, навіть добре місце в ваґоні знайшлося. В коридорі, майже коло вікна. Родина вже в ваґоні, я ще проходжуюся по пероні.

Свист кондукторів, трубка і я біжу... купувати часопис. Поїзд помалу рухає з місця, до мене махають знайомі руки, я підбігаю до ваґонів і не можу ніяк рішитися на скок. Минає віз, один, другий, третій... останній.

Стаю і безрадно розводжу руками. В одній з них — білет.

Жалуєте мене Шановні Читачі? Таксамо жалували мене всі очевидці мого спізнення!.. В цім дні нема вже доброго получення. Клопіт з білетом і — загалом прикро.

Всетаки є в тім одна потішаюча обставина: Мій білет — це була тільки... „перонівка"!

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ ПРОТИ О. У. Н.

Промова прокуратора.

Дня 30. ц. м. розправа проти Врецьони, Саляка і товаришів почалася прочитанням питань суддям присяглим і внесками оборонців щодо питань, після чого промовляв прокуратор Ліпш.

На його думку обвинувачені провинилися проти § 6 (динамітовий закон) і проти § 58. Прокуратор признає, що в цій салі стільки разів судили за § 58., що про цей параграф нічого нового вже сказати не можна. Обвинувачені це сірі рядовики української революційної орґанізації, не провідники. На жаль, на цій салі, на лаві підсудних ще не сидів і здається, не буде сидіти один з головних провідників цього революційного руху. Ціллю роботи Саляка, Врецьони і товаришів було шкодити польській державі і зменшити її. Комуністів ми судили тут за намагання змінити устрій Польщі, а українських націоналістів за це судити не можемо, бо для них байдуже, який устрій матиме Польща, бо вони хочуть позбутися Польщі взагалі. Запізно булоб судити українських націоналістів тоді, якби вони викликали революцію, бо тоді вони судилиб нинішніх своїх суддів, і тому злочини державної зради треба судити заздалегідь у корені. Всі підсудні відповідають передусім за те, що вони свідомо вступили до ОУН. Ці молодики вважали собі честю належати до УВО і до цього признаються. Вони ждали хвилини, яка булаб відповідна для викликання повстання проти Польщі. „Кружок Самоосвіти" в „Зорі" був леґальною фірмою для нелеґальної роботи. Любов до своєї нації є свята, а ненависть до другої нації є злочином. ОУН будує свою роботу тільки на ненависти до сусідніх народів. ОУН вважає, що у Східній Галичині (Малопольщі) повинен бути Піємонт України і не може уявити собі української держави без Сх. Галичини (Малопольщі).

Фактом є, що УВО не існує, і що ОУН переняла її аґенди і кожний її член за провину проти § 58 відповідати мусить. ОУН як і УВО вважає збройну боротьбу, саботаж і терор за одиноку зброю поневолених народів.

Заграви пожеж, гук пекельних машин мав на меті нагадати Европі, що 7 міліонів українців під Польщею домагається своєї державн. волі, отже ціла робота ОУН має одну ціль — шкодити Польщі. Підсудні бороняться тим, що плянували замах проти радянського консуляту, а не проти Польщі, але ця оборона не видержує критики, бо навіщо обвинувачені громадили десятки ґранатів, бомб, екразиту? Чи все це мав бути дарунок для консуля? А чомуж ОУН не виконала замаху на консулят після того, як Саляка зловлено з валізкою?

Ні, ця валізка з екразитом була призначена проти польських інституцій, а не проти консуляту і не на вбивання риби в ріці. Це доказує і той факт, що УВО досі боролася лиш проти Польщі. Що спільного мав коли Єфремов у Харкові і СВУ із Коновальцем? На радянській Україні українці дійсно по геройськи боряться в повстаннях проти більшовиків, але це не робота ОУН.

Далі прокуратор обговорював провини поодиноких підсудних. Завтра промовляють оборонці: д-р Шухевич, Старосольський, Ганкевич і Шевчук.

Листування Редакції.

Р. Ю. Городенка. На переклади творів з чужої мови всіх европейських країв з виїмком СРСР. треба мати окремий дозвіл, що часто не виключає претенсій чужого автора або видавця до гонорару. На останнім міжнароднім зїзді авторів приняті постанови, які забороняють переклади з другої руки, себто не з оригіналу.

Дописи.

ГОРОДЕНКА. (Доповняючі вибори до гром. ради. — Занепад культурного життя — Попис дітвори із захоронки СС.). У днях 24—26. червня ц. р. відбулися доповняючі вибори до гром. ради в Городенці, до яких українці йшли зблоковані, як і при попередніх виборах, з поляками й жидами (сіоністами). З четвертого кола вибрали українці трьох радних (д-ра Романа Морозовича, Івана Слободяна, інж. Івана Семкова) і двох заступників, з третього кола — шістьох радних (Івана Котелку, д-ра Романа Комаринського, Степана Павчака, Теодора Матейкова, Петра Ковбуза, д-ра Василя Кассіяна) і чотирьох заступників. На основі умови перше коло є у нас польське, друге жидівське, третє українське, а в четвертім всі три народности мають однакову кількість радних. Заінтересування виборами дуже слабе — голосувало не більше як 30 проц. управнених. Дещо живіший рух можна було зауважити при голосуванні другого кола, де йшла боротьба між сіоністами, які йшли зблоковані, й „кагальниками", що йшли самостійною листою, а які, кажучи до речі, мали підтримку адміністрації. Листа сіоністів перепала. Також і в першім колі були дві польські листи, себто листа, яка належала до бльоку і в якій у більшости були ендеки, і листа бебістична, що стояла поза бльоком. Ця листа перепала. При голосуванні 4-го і 3-го кола поляки заховувалися льояльно, зате при 2-ім колі було слідно сторонничість, що й причинилося до поразки сіоністів, на місце яких увійшли проурядові „кагальники". Комунізуючі елементи, як наші, так і польські й жидівські, бачучи, що не мають ніяких виглядів на успіх зі самостійними листами, участи у виборах не брали. — Дня 28. червня ц. р. мав відбутися у нас концерт Шевченка для ширших кругів населення Городенки. Та хоча вибрано і догідний час, себто 12 год. впол. і мінімальні вступи (30—50 сот.), то концерт ті, для яких він був призначений, збойкотували на 100 проц., бо буквально не явився ніхто, через що концерт не відбувся. Слід замітити, що від якогось часу дається зауважити в Городенці занепад всякого культурного життя. На наше громадянство впала якась моральна депресія та зневохота до всього. Товариства майже всі завмерли. Вже довший час не проявляє ніякої діяльности „Міщанська Родина", „Освітньо-культурна секція Т-ва Боян", „Союз Українок" (на останніх зборах явилися всього чотири особи) і інші. Також і окраїнні читальні сплять сном блаженних. Є це сумне явище і коли все наше громадянство не візьметься негайно до направи лиха, то боюся, що потім може бути запізно і нас залле за деякий час „червоне море". — Тогож самого дня, в 4-ій год. попол., відбувся попис дітвори з захоронки С. Служебниць Мон. кут. Так-як перед чотирма годинами огортав нас сумнів, так тепер повіяло на нас зі сцени надією на краще завтра. Це наші найменші прийшли показати нам, старшому громадянству, що і в часі найбільшої зневіри не слід опускати рук. Бачили ми деклямації, співи та українські танки, а все те виконали наші маленькі щиро і природно, так як це вони робилиб не перед публикою, але десь там у садку. Кому признати першенство..,? Всі були добрі! Видно, що С. Служебниці не дармують і зі свого завдання вивязуються гарно, чим заслуговують на повне довіря у родичів, котрі поручають їм під опіку свої діти. Нехай-же вони приймуть від родичів щиру й заслужену подяку. А хто з громадянства не був на пописі, той нехай жалує, бо він проґавив нагоду перевести так гарно час, нагоду — разом з оцими малими — пережити щераз свій юний вік.

ТУРКА н/С. (Іспит зрілости, промоція і ювилей „Р. Ш.") В тутешній ґімназії відбувся в днях 19—21. ц. м. під проводом візитатора д-ра Д. Лукіяновича іспит зрілости, який між іншими зложили отсі українці: 1) Теодор Ільницький, 2) Іван Кречківський, 3) Петро Турський і 4) Дмитро Пузич. — Дня 27./6. ц. р. промувався у львівському університеті Михайло Щипко, родом з Турки, на доктора всіх лікарських наук. — В неділю 28. ц. м. відсвяткував кружок „Р. Ш." в Турці під головством п. Е. Городиської 50-літній ювилей „Р. Ш.". На академії прикро вражала відсутність міщанства і сільської інтеліґенції. Після вступного слова посла Д. Великановича і привітів о. І. Федевича й д-ра М. Кондрата від освітніх та економічних орґанізацій відспівав хор читальні „Просвіти" в Турці кілька пісень („Гей у лузі", „Щедрівку", „За Україну"). Потім М. Жилавівна віддеклямувала вірш „Школа"

врешті діти відіграли сценічну виставу М. Софронова „Свято весни". Всі точки програми виконано бездоганно так, що учасники з піснею „Ще не вмерла" розходилися під найкращими враженнями домів.

———o———

СПОРТ.

Станиславів. Пролом—Єдність 3:0 (2:0).

Змагання за мистецтво Б-кляси, розіграні 28. ц. м. передполуднем. У першій половичі Пролом, граючи з вітром, мав сильну перевагу. Першого ґоля для української дружини стрілив Бриндзей у 32 мін. із замішання під воротами Єдности. Другі ворота для Пролому здобув у 43. мін. Попель. По павзі Пролом натискав дальше, ліквідуючи доволі легко нечисленні випади нападу Єдности. Треті ворота для української дружини стрілив Попель з карного. В цілости гра Пролому могла вдоволити, одначе циферний вислід цих змагань повинен бути значно вищий. Суддював п. Венджинський.

Після недільних змагань Пролом заняв 4-е місце в табелі мистецтв своєї групи (на 9 змагань 8 здобутих пунктів, відношення воріт 21:22). На першому місці є тепер Гірка (15 п.), на другому Станиславовія (13), на третьому 49 п. п. з Коломиї (12), на пятому Гакоаг (8), на шестому Єдність (0). Резерва Ревери здобула досі 10 п. В найближчу неділю Пролом грає за мистецтво зі Станиславовією і в разі виграної має шанси висунутися ще дальше в табелі.

Пролом II.—Єдність II. 7:1.

Змагання за мистецтво Ц-кляси. Суддював п. Кравчинський.

Стрий. Скала—Погонь I. Б 1:1 (0:1).

Другі з черги тов. змагання Скали з Погонею I. Б. котра виступила зміцнена копунами I. дружини, покінчилася нерозіграною (1:1), як і перші (2:2). Скала до цих змагань виступила в дещо ослабленому складі. В першій половині гра вирівняна, з виімком перших 10 хвилин, в котрім то часі Гошовський, копун Погоні I. А, добув для своєї дружини першого й останнього ґоля. Друга половина стоїть під замітною перевагою Скали, що грала дуже амбітно із завзяттям, одначе не використала дуже багато догідних підбрамкових ситуацій, стріляючи або в поперечку, або перестрілюючи. В 75. хв. вирівнює Сабаш з карного і цим устійнює вислід змагань. У Погоні добрий Гошовський і Міхальський, у Скалі дуже добра оборона

Делятин. Баркохба—Прут 4:1 (3:1).

Дня 28. червня змагався делятинський У. С. К. „Прут" з „Баркохбою". По цих змаганнях показалося, що Прут є слабою дружиною і мусить багато тренувати, щоби могти ставити опір Баркохбі. До програної Пруту причинилися самі його грачі, що не приходять на треніґи, головно-ж воротар Голіний, що на треніґах не хоче боронити, а на уваги відповідає, що він покаже, що вміє, на змаганнях. Тимчасом на змаганнях випускає найлекші стріли з рук. Ворота для Пруту здобув Кіт. Оборона Пруту незла, одначе не може нічого вдіяти коли решта грає так слабо.

———o———

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Крушельницький: ДЖЕРЕЛА ТВОРЧОСТИ ЯРОСЛАВА ҐАЛАНА. Львів 1931. Ст. 40 Ціна 1.60 зол.

ЖУРНАЛИ

СВІТ ДИТИНИ, ч. 7—8, липень—серпень. 1931. Це подвійне число має 32 оповідань, казок, віршів, загадок і 28 ілюстрацій. Ціна 2 зол.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Львів, липень—серпень 1931 Ч. 7—8. З друкарні Наук. Т-ва ім. Шевченка.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУК. ВІСТНИК. Книжка VII.—VIII. за липень—серпень 1931. Львів—Тернопіль. Річник XXX.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 2. липня, година 8·— веч. „Ніс до гори".

Пятниця, 3. липня, година 8·— веч. „Ніс до гори".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Четвер, 2. липня, година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Круиздовського.

Пятниця, 3. липня, година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Круиздовського.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі" (Поля Неґрі, Ґарі Лідтке, Еміль Янінґс, Райнольд Шінцель).

КАСІНО: „Румунська рапсодія" й додатки.

КОЛЬОСЕИ: „Ночі в пустинях" (Джон Ґільберт), „Моряк" (Бастер Кітон).

ЛЕВ: „На заході без змін" (Ремарка).

МАРУСЕНЬКА: „Знакома зі спального вагону" (Марлена Дітріх) і звукові додатки.

ОАЗА: „Пат і Патахон у Люнапарку".

ПАЛЯС: „Маски" (Стюарт Вебс, Марцеля Альбані).

ПАН: Звукова фільма „Лицарі кохання".

ПАСАЖ: „Білі індіяни" (Рекс Бел), „Двобій" (Боротьба Томсона з Ельмо Лінкольном).

ФАТАМОРҐАНА: „Парада небіщиків", „Вічне кохання".

ХИМЕРА: „Тайна почтової скриньки" та Тижневик.

СТИЛЕВЕ: „Без серця, без душі" і комедія.

УПХА: „Небезпечний фліpт", „Коли виб'є 12. година.

Програма радіо.

Четвер 2. липня 1931.

Варшава (1411,8) 12·10 Ґріґ і музика легка. **Льондон** (356,3) 14·00 Радіооркестра. **Берлін** (419) 16·00 Солісти. **Рим** (441,2) 17·00 Солісти. **Прага** (486,2) 19·45 Поп. музика. **Відень** (516,4) 12·00 Легкий концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Париж** (1724,1) 16·45 Музика.

Пятниця 3. липня 1931.

Варшава (1411,8) 18·00 Концерт. **Вильно** (368,1) 17·00 Твори Шопена. **Берлін** (419) 16·30 Концерт пяніста Третера. **Рим** (441,2) 21·00 Симфонічний концерт. **Прага** (486·2) 19·25 Оповідання Гофмана. **Відень** (516,4) 15·20 Капеля Гавіта. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер 2. липня 1931.

12·10, 15·10, 16.00, 17·25, Ґрамофон· 13·10 Метеор. ком., 14·50 Господ. ком., 15·25 Відчит, 16·50, Відчит і діялог, 18·00 Концерт солістів, 19·00 Вечірня, 19·20 „Голос робітника", 19·35 Прес. рад. денник. 19·50 Опера, 23·15 Музика.

Пятниця, 3. липня 1931 р.

12·10, 15·10, 16·10, 17·20 Ґрамофон, 15·45 Почт. спортова скринька, 16·00 Короткофилевий куток, 16·30 „Осміх", 16·50 Фр. лекція, 17·10 Авдиція для хорих, 17·35 Відчит, 18·00, 20·15 Концерт, 19·00 Вечірня, 19·30 Почт. технічна скринька, 22·00 Фейлетон, 22·10 Музика.

Субота, 4. липня 1931 р.

11·00 Трансм. з Познаня, 15·10 Ґрамофон, 15·25 Шаховий куток, 16·00 Програма для дітей, 16·50, 17·35 Відчит, 17·10 Музична авд. молодих, 19·55 Трансмісія з Варшави. 20·15 Концерт, 22·30 Шопенівський концерт, 23·00 Фортепяновий денник, 23·30 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ЯСЛИСЬКА:
2/VII „Ой не ходи Грицю".
3/VII „Вій".

ДУКЛЯ:
4/VII „Ой не ходи Грицю".
5/VII „Вій".
6/VII „Воскресення".
7/VII „Маруся Богуславка".

ІВОНІЧ:
8/VII „Ой не ходи Грицю".
9/VII „Вій"
10/VII „Наталка Полтавка".

ЕДЛІЧІ:
11/VII „Вій".
12/VII „Воскресення"
13/VII „Ой не ходи Грицю".

КРОСНО:
14/VII „Маруся Богуславка".
15/VII „Вій".

Ансамбль Театру 25 осіб при своїй музиці і власних декораціях.

Театр в своїм турне завітає до Криниці, Щавниці і Кракова. 2316

Маруся з Білинських і Д-р Максим Тимкові складають 5 ам. дол. на „Рідну Школу" замість окремих повідомлень про своє вінчання, яке відбулося 14. VI. ц. р. у Львові.

У пяті роковини смерти сестри Марійки, і сестрінка Йосифа, та замість вінка на могилу найдорожчого нам брата Дмитра Бубели, складає на політ. вязнів, зол. 20. РОДИНА — Лисиничі в червні 1931.

Позір Зборівщина! У вівторок дня 7. липня 1931 р. святкує Читальня „Просвіти" в Кабарівцях ювилей 30-літнього іствування Читальні „Просвіти" Святочною Академією, яка пічнеться в год. 12. в полудне. Передтим у місцевій церкві відправиться Богослуження в год. 10. р. На це свято запрошує довколичні Читальні „Просвіти" і прочі Товариства взяти чисельну участь — **Виділ Читальні „Просвіти" в Кабарівцях.**

Уряд парохіяльний у Побуці п. Сколе віддасть до мальовання образи і золочення іконостаса. **Оферти просимо вносити окремо на мальовання образів, а окремо на золочення.**
2348 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові улаштовує в Сільсько-господарській Школі в Милованні шеститижневий курс кооперативного книговодства і діловодства в часі від I. IX. — 15. X. 1931 р.

Одночасно проголошує Головний Виділ вписи на 30. учасників під такими умовами:

1. Зголошуватися можуть мужчини в віці 16—30 літ, що покінчили народну школу.
2. Учасник платить за цілковите удержання з приміщенням у шкільному заведенні за цілий курс 8 ам. дол.
3. Кожний учасник має привезти зі собою крім біля; подушку, простирало сінник і покровець.
4. Петенти висланї кооперативами мають першенство. Зголошення на курс треба вносити найпізніше до 10. серпня 1931 р. поручено на адресу: **Господарсько-садівнича школа в Милованні, п. Стриганці н/Ди.** — До зголошення треба долучити значки на 75 сот. — на відповідь.

Про приняття і день приїзду повідомить Управа школи по 10. серпня.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".
2360 1—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.